

Agata Sulikowska-Dejena

Pola społeczne artystek i artystów sztuk wizualnych w województwie podkarpackim

Przedmiotem rozprawy jest proces konstruowania koncepcji artysty i sztuki w polu działań artystek i artystów sztuk wizualnych zamieszkujących województwo podkarpackie.

Głównym jej celem jest odpowiedź na pytanie, jak przebiega proces społecznej konstrukcji sztuki, artysty i wspólnoty artystycznej w polu działań artystów sztuk wizualnych.

Praca dostarcza odpowiedzi na szereg pytań dotyczących szczegółowych aspektów wspomnianego procesu, mianowicie:

- Którzy aktorzy i w jakim charakterze uczestniczą w ważnych dla pola procesach?
- Kto posiada legitymację do konstruowania prawomocnych definicji artysty i sztuki w badanym polu?
- Jakie wartości są angażowane w procesy konstrukcji?
- Jakie działania i interakcje aktorzy wówczas podejmują?
- Jakie znaczenia przypisują owym działaniom i interakcjom?

Niniejsza praca jest wynikiem trwających blisko cztery lata badań, prowadzonych wśród artystek i artystów sztuk wizualnych zamieszkujących województwo podkarpackie. Wybór problematyki badawczej podyktowany był moimi zainteresowaniami zawodowymi i był ściśle związany z wcześniejszymi doświadczeniami jako historyka sztuki. Wynikał z odkrycia różnorodności, często wykluczających się wzajemnie, definicji artysty i sztuki, funkcjonujących równocześnie w różnych zbiorowościach.

Struktura pracy odzwierciedla kierunki oraz etapy poszukiwań. Praca rozpoczyna się od rozdziału teoretycznego, którego celem jest dostarczenie informacji o inspiracjach teoretycznych podczas prowadzonych badań oraz trudnościach, jakie napotykają badaczki i badacze zajmujący się zagadnieniami sztuki. W rozdziale tym, jako wprowadzenie do badanych zjawisk, prezentuję jak (i w odniesieniu do jakich wartości) na przestrzeni wieków były konstruowane definicje artysty i sztuki. Następnie przedstawiam teorie, które uznaję za pomocne, gdy celem jest spojrzenie na świat sztuki z optymalnie szerokiej perspektywy. W rozprawie wykorzystane zostały koncepcje teoretyczne Victora Turnera, Jeffrey'ego Alexandra, Pierre'a Bourdieu i Niklasa Luhmanna.

Rozdział metodologiczny zawiera opis przyjętej w badaniach metodologii; uzasadnienie wyboru metod i technik badawczych, użytych do gromadzenia materiału empirycznego. Omówione zostają tutaj założenia interakcjonizmu symbolicznego, konstruktywizmu oraz metodologia teorii ugruntowanej. W rozdziale tym znajduje się szczegółowy opis przebiegu samych badań i procesu teoretycznego pobierania próbek. Rozdział zamyka omówienie koncepcji pola społecznego Victora Turnera, jako ramy, która służy prezentacji danych empirycznych w kolejnych rozdziałach.

Pierwszy z rozdziałów empirycznych (rozdział trzeci) poświęcony jest działaniom podejmowanym przez aktorów społecznych w lokalnym polu sztuki. Wyodrębnione w nim są jako kluczowe i szczegółowo omówione: proces edukacji, tworzenie dzieł sztuki, organizację wystaw, udział w plenerach artystycznych i udział w konkursach.

Kolejny, czwarty rozdział przedstawia zasoby jakimi dysponują aktorzy w ramach badanego pola społecznego. Są to zarówno zasoby instytucjonalne, jak i zasoby symboliczne. W rozdziale omówiona jest struktura instytucjonalna (jak i związane z nią działania oraz relacje artystek i artystów) oraz czynniki wpływające na pozycję aktorów w polu.

Następnie, w rozdziale piątym, znajduje się analiza obowiązujących w polu hierarchii wartości, które motywują aktorów do działania. Stanowią one również podstawę formułowanych ocen dotyczących sztuki oraz wpływają na definiowanie tego, kim jest artysta.

W rozdziale szóstym zaprezentowane są wnioski końcowe. Znajduje się tu szczegółowy opis procesu konstruowania prawomocnych definicji sztuki i artysty w badanym polu społecznym. Przedstawiam również uznawane w polu definicje sztuki i artysty.

Zakończenie jest podsumowaniem całości badań w kontekście dominujących w świecie sztuki paradygmatów.

Słowa kluczowe:

Artystki i artyści sztuk wizualnych/ pola społeczne/ województwo podkarpackie/
konstruowanie definicji